

Algemene beschouwingen 2018

Voorzitter,

Als ik de laatste tijd ergens kom, hoor ik vaak: *'Jullie zijn lekker bezig'*. Ik vraag dan: 'wat bedoel je precies?' en dan worden cynisch een aantal zaken genoemd die niet goed gaan in Woerden: de nieuwbouw van het stadhuis, financiële tegenvallers, of de organisatie van de Koeiemart.

Ik probeer dan uit te leggen dat het complexer in elkaar zit...

En toch knaagt het. Het zegt hoe de mensen op dit moment naar de Woerdense politiek kijken.

Voorzitter,

We staan aan de vooravond van 2018. Een nieuwe raad van Woerden zal begin volgend jaar gekozen worden. Het is goed om de balans op te maken en ook om vooruit te kijken.

Terugkijken

In 2014 begon dit College aan deze bestuursperiode.

- Er is hard gewerkt, om een paar voorbeelden te noemen: de decentralisaties in het sociale domein zijn vormgegeven, waarbij geen mensen tussen wal en schip zijn beland. Er is € 13 miljoen extra geïnvesteerd in de openbare ruimte. Er is gestart met de transformatie van Middelland. De opvang van enkele honderden statushouders is op een goede manier vormgegeven.
- Er zijn ook veel zaken blijven liggen: de woningbouw in de dorpen is in de afgelopen vier jaar niet van de grond gekomen, de verkeerssituatie in Woerden west is niet op orde gebracht. Er is geen overeenkomst met de provincie over schuifruimte voor bedrijven. In de samenwerking met inwoners zijn harde lessen geleerd, zoals bij het aanleggen van hondenuitrenvelden en het opstellen van de verkeersvisie.
- Tegelijk zien we dat de financiële situatie van de gemeente de afgelopen jaren slechter is geworden. De reserves zijn met € 20 miljoen afgenomen, de schuld is met ruim € 10 miljoen toegenomen. De voorliggende begroting dekt vele structurele uitgaven met geld uit de reserves. Wij waarschuwen al een aantal jaar dat we het huishoudboekje niet gezond houden. Geld uit de reserves moeten we investeren, niet exploiteren. Woerden leeft op te grote voet, wat op de langere termijn niet is vol te houden. Het is voor het CDA onvoorstelbaar dat we het afgelopen jaar en het komende jaar miljoenen extra krijgen van het Rijk; en dat het college desondanks voorstelt om ruim € 5 miljoen extra uit de reserves te halen.
- Dit wordt nog versterkt door de zorg dat de uitgaven onvoldoende in control zijn. In het sociale domein, met het tekort van € 2,4 miljoen in de Jeugdzorg. In de openbare ruimte. In de ambtelijke organisatie. En ten aanzien van projecten zoals de nieuwbouw van het stadhuis en de ICT infrastructuur. De afgelopen jaren zien we het college vooral dingen naast elkaar doen, zonder keuzes te maken. Dat is niet houdbaar voor de toekomst, zeker ook omdat er grote opgaven op ons afkomen.

- Tenslotte zien we dat het vertrouwen tussen inwoners en politiek schade heeft geleden. Zoals ik al benoemde in mijn inleiding, er is een cynische relatie ontstaan tussen politiek en inwoners. Er zijn vier wethouders afgetreden. Participatietrajecten zijn niet goed verlopen. Er worden fouten gemaakt die niet worden verantwoord. Het CDA riep vorig jaar al op dat vertrouwen te herstellen, maar we zien dat het College daar moeilijk in lijkt te slagen.

Samenvattend, zien we dat er een aantal zaken goed zijn opgepakt, maar er zijn ook zorgen over de toekomst. Er liggen grote opgaven voor de komende jaren. Woerden zal moeten hervormen en prioriteren.

Vooruitkijken

Als we vooruitkijken dan zien we dat er forse opgaven op ons te wachten staan

- De opgave naar een duurzame samenleving zal de komende jaren veel van ons vragen: overwogen investeringen. Dat vraagt om prioritering: wat is aan de gemeente, wat is aan de markt? We steunen daarom wel het beleidskaderamendement (CUSGP) over elektrische oplaadpunten, maar geven daarbij aan dat wat ons betreft dit iets is wat vooral de markt moet oppakken. Ook moeten we kijken naar de samenhang van investeringen met de openbare ruimte: hoe maken we die klimaatbestendig? Het CDA wil dat die dilemma's door de taskforces duurzaamheid en openbare ruimte worden uitgewerkt.
De komende jaren zal veel geld nodig zijn voor deze opgaven. Het CDA stemt nu in met extra middelen voor de doelstelling CO2 neutraal en Openbare ruimte. De forse extra uitgaven op de andere duurzaamheidsprogramma's temporiseren we totdat de resultaten van de taskforces helder zijn.
- De opgave voor de woningbouw moet, zeker in de dorpen, fors snelheid worden gegeven. De economie trekt aan, veel plannen staan op het punt van beginnen, maar het vergt nu ook durf en prioritering om door te pakken. Op Middelland moeten we snel aan de slag.
Voor de komende jaren zijn ook forse investeringen nodig in de verkeersinfrastructuur, de verkeersvisie geeft daar richting aan. Voor het CDA is dat een topprioriteit.
We steunen daarnaast het amendement van de VVD over de economie, dat van D66 en anderen over de lobby voor brancheorganisaties.
- Er is visie nodig op gezonde overheidsfinanciën. Er is meerjarige balans nodig tussen inkomsten en uitgaven, reserves, schuld en investeringen. Het CDA dient daarom nu een aantal amendementen in om prioritering aan te brengen in de uitgaven. Ook willen we in de raad een uitgebreider gesprek voeren over het evenwicht tussen schuld en reserves, daar dienen we een motie voor in.
- De balans in de organisatie zal moeten worden hersteld. Na de forse bezuinigingen in de afgelopen jaren is de balans zoek. Dat tekent zich in veel aanvragen voor extra middelen. Het CDA wil niet op basis van losse voorstellen besluiten nemen, maar duidelijkheid hebben over wat nodig is voor de langere termijn. Dat betekent ook dat we niet met aanvragen moeten worden verrast. De € 800.000 aan middelen voor extra ambtenaren in het sociale domein is zo'n verrassing. Deze is in het junioverleg niet aan de orde

gekomen. Het CDA wil bij zo'n aanvraag eerst een onderbouwing waarvoor dit nodig is en hoe dit in past in het integrale verhaal van de organisatieopgave.

We dienen daarom een amendement in op scenario 2 in het sociale domein, waarbij we de reserve sociaal domein ontzien en de ambtelijke organisatie minder laten groeien dan voorgenomen.

- Het sociale domein krijgt ook met forse opgaven en keuzes te maken. De decentralisaties zijn opgevangen, maar we zien nog geen resultaten van de transformatie. We zien de benodigde middelen wel toenemen, bij FermWerk bijvoorbeeld, waar ondanks de aantrekkelijke economie de uitstroom van bijstandsgerechtigden nauwelijks toeneemt. Het CDA steunt daarom een motie om ook te zoeken naar andere mogelijkheden om mensen aan het werk te krijgen, naast FermWerk. De komende jaren zullen scherpe keuzes gemaakt moeten worden in het sociaal domein om te hervormen en te prioriteren, zodat de financiën in balans zijn, maar vooral: zodat onze inwoners niet tussen wal en schip vallen, maar de hulp krijgen die ze nodig hebben.
- Er moet gewerkt worden aan vertrouwen tussen politiek en inwoners. Dat betekent goede verantwoording afleggen over wat goed en fout gaat, inwoners serieus nemen. We roepen het college daartoe op, ook als het lastig is. Dat vraagt ook van ons als raad om vanuit de inhoud politiek te bedrijven. Het is onze hoop dat we daar ook de komende jaren met elkaar op goede wijze vorm aan geven in een constructieve sfeer.

Tenslotte

Voorzitter,

Ik zei dat het knaagt als mensen cynisch zeggen: *'jullie zijn lekker bezig'*. Dat doet pijn: het moet beter.

Voor het CDA is dat geen vraag, maar we pakken dit op als een opdracht.